

Jaarstukken 2024

4.2 Paragrafen

4.2.1 Lokale heffingen

Inleiding

Naast de algemene uitkering via het Gemeentefonds heeft de gemeente inkomsten uit lokale heffingen. Deze lokale heffingen kunnen in drie categorieën worden ingedeeld:

1. Belastingen

Belasting opbrengsten komen toe aan de algemene middelen. In Oegstgeest kennen we:

- Onroerende zaakbelasting;
- Hondenbelasting;
- Precariobelasting;
- Toeristenbelasting.

2. Bestemmingsheffingen

Heffingen die bestemd zijn voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang.

De huidige bestemmingsheffingen zijn:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing

3. Leges

Leges worden betaald voor specifieke diensten die een individueel belang dienen.

De huidige leges zijn:

- Hoofdstuk 1 Leges: Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2 Leges: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3 Leges: Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn en niet vallend onder Hoofdstuk 2

De belastingen en de bestemmingsheffingen worden geheven door de Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Met de BSGR zijn afspraken vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Beleidsmatige zaken voert de gemeente zelf uit, zoals het opstellen van de belastingverordeningen en het vaststellen van de tarieven. De uitvoering ligt bij de BSGR. De afhandeling van bezwaarschriften en de kwijtscheldingsregeling zijn eveneens bij de BSGR belegd. Met de BSGR wordt regelmatig overleg gevoerd.

De gemeente Oegstgeest heeft ook een Bedrijven investeringszone (BIZ). De BIZ-bijdrage is een financieringsinstrument voor het ondernemersfonds. Na vaststelling door de gemeente van het plan en het in rekening te brengen bedrag int de BSGR de BIZ-gelden bij de ondernemers. De opbrengsten worden na ontvangst minus de kosten naar de BIZ-vereniging overgemaakt.

Deze paragraaf Lokale Heffingen is als volgt opgezet:

1. Lokale lastendruk en vergelijking
2. Opbrengsten
3. WOZ-maatstaf
4. Kwijtscheldingen
5. Kostendekkendheid

1. Lokale lastendruk en vergelijking

De lokale lastendruk wordt uitgedrukt in de gemiddelde woonlasten van de huishoudens. Hierin worden de lasten van de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing meegenomen. In de onderstaande tabel is een verdeling gemaakt van de eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens. De heffingen (en daarmee de lokale lasten) worden berekend aan de hand van de WOZ-waarde van de woning en het aantal bewoners. Het landelijk gemiddelde met betrekking tot de WOZ-waarde van koopwoningen op peildatum van 1-1-2024 bedraagt € 453.000 (bron CBS). In het jaar daarvoor bedroeg deze € 438.000.

De gemiddelde WOZ-waarde eigenaren woningen in Oegstgeest bedraagt € 649.000. De gemeente Oegstgeest is qua gemiddelde lastendruk voor een meerpersoonshuishouden één van de duurdere gemeente in de regio, zoals blijkt uit de onderstaande tabel.

	Eigenaar bewoner 2023	Eigenaar bewoner 2024	Eigenaar bewoner 2023	Eigenaar bewoner 2024
Gemeente (bron Coelo 2024)	1 pers h	1 pers h	meerpers h	meerpers h
Teylingen	€ 814	€ 896	€ 884	€ 1.051
Katwijk	€ 859	€ 964	€ 975	€ 1.080
Noordwijk	€ 941	€ 988	€ 1086	€ 1.148
Zoeterwoude	€ 1.050	€ 1.156	€ 1.071	€ 1.176
Leiderdorp	€ 956	€ 1.026	€ 1.140	€ 1.230
Gouda	€ 1.148	€ 1.270	€ 1.175	€ 1.296
Bodegraven Reeuwijk	€ 1.179	€ 1.232	€ 1.306	€ 1.353
Leiden	€ 913	€ 984	€ 1.226	€ 1.324
Oegstgeest	€ 1.158	€ 1.313	€ 1.333	€ 1.502
Voorschoten	€ 1.340	€ 1.388	€ 1.430	€ 1.481
Wassenaar	€ 1.352	€ 1.401	€ 1.573	€ 1.633
Gemiddeld in Zuid-Holland	€ 886	€ 944	€ 976	€ 1.038
Gemiddeld in Nederland	€ 867	€ 911	€ 944	€ 994

2. Opbrengsten

Hieronder worden de opbrengsten van de diverse heffingen over het boekjaar 2024 verantwoord.

NB: in de onderstaande tabel zijn de begrote bedragen 2024 na wijziging opgenomen. In de tabellen onder paragraaf "5. Kostendekkendheid berekeningen" betreft het de oorspronkelijk begrote bedragen (zie de programmabegroting 2024-2027), daardoor kunnen de bedragen afwijken.

De hieronder opgenomen "Leges Dienstverlening (Hoofdstukken 1 en 3)" bestaan uit secretarieleges, leges APV en leges volkshuisvesting. Leges "Omgevingsvergunningen (Hoofdstuk 2)" bestaan uit bouwleges. Een overzicht van de opbrengsten over de afgelopen drie jaren en de begroting 2023 na wijziging geeft het volgende beeld:

Heffingen (bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024 na wijzigingen	Rekening 2024	Verschil 2024
OZB woningen	5.723	6.793	8.140	8.151	11
OZB niet-woningen	2.535	3.409	3.510	3.391	-118
Rioolheffing	2.558	2.665	2.784	2.790	6
Afvalstoffenheffing	3.944	3.734	4.070	4.086	16
Toeristenbelasting	307	392	460	511	51
Hondenbelasting	137	141	138	143	5
Precariobelasting	-23	38	0	9	9
Leges Dienstverlening (Titel 1 en 3)	472	580	582	810	228
Leges Omgevingsvergunningen (Titel 2)	715	2.828	2.795	3.661	866
Bedrijveninvesteringszones	47	50	0	-4	-4
Totaal	16.414	20.631	22.479	23.549	1.071

Hieronder zijn de afwijkingen tussen de begrote opbrengsten uit de actuele begroting en de gerealiseerde opbrengsten groter/kleiner dan € 50.000 toegelicht:

- **OZB Niet-woningen:** Gedurende het jaar zijn verminderingen van de WOZ waarden van niet-woningen doorgevoerd vanwege toegekende bezwaren over de jaren 2021 t/m 2023 met lagere OZB opbrengsten tot gevolg € 243.000 (N). Dit effect wordt gedeeltelijk gedempt door de extra opbrengsten ontvangen op de OZB Niet-Woningen 2024 € 125.000 (V).
- **Toeristenbelasting:** In 2024 is er nog toeristenbelasting over 2023 ontvangen, hier was geen rekening mee gehouden in de raming € 51.000 (V).
- **Leges Dienstverlening (Hoofdstuk 1 en 3):** De opbrengsten Leges hoofdstuk 1 en 3 zijn € 228.000 hoger dan verwacht. Er zijn meer Reis- en rijdocumenten aangevraagd dan verwacht € 138.000 (V). Daarnaast zijn er meer leges ontvangen voor kabels en leiding € 46.000 (V). Ook zijn er meer leges ontvangen voor Burgerlijke stand € 30.000 (V). De overige € 14.000 (V) betreft meer leges op verschillende onderdelen van Hoofdstuk 1 en 3.
- **Leges Omgevingsvergunningen (Hoofdstuk 2):** De opbrengsten Leges Hoofdstuk 2 zijn € 866.000 (V) hoger dan verwacht. In december 2024 kon er nog een grote Omgevingsvergunning worden verleend. Hierdoor sloten de bouwleges af met een hogere opbrengst van € 872.000 (V) t.o.v. de bijgestelde begroting. De overige € 6.000 (N) betreft kleine verschillen.

3. WOZ-maatstaf

Binnen de algemene uitkering wordt rekening gehouden met een korting die wordt bepaald op basis van de omvang van de WOZ-waarde in de gemeente, de WOZ-maatstaf. Voor het jaar 2024 bedraagt deze korting € 6.479.000. De werkelijke opbrengsten voor woningen en niet woningen zijn bij elkaar € 11.542.000. Het kortingspercentage daalt naar 56,1% (was 57,6% in de rekening 2023).

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Totaal OZB	9.089	10.201	11.650	11.542
Korting algemene uitkering	-	5.873	-	6.479
Kortingspercentage	-	57,6%	-	56,1%

4. Kwijtscheldingen

Minder draagkrachtigen in de gemeente kunnen op verzoek voor de belastingsoorten onroerendezaakbelastingen, rioolheffing, afvalstoffenheffing en hondenbelasting kwijtschelding aanvragen. In 2024 heeft de BSGR, namens de gemeente, aan 425 belastingplichtigen (in 2023 aan 392 belastingplichtigen) kwijtschelding verleend voor een bedrag van € 225.000 (in 2023 € 201.000).

5. Kostendekkendheid

De bestemmingsheffingen en de retributies mogen niet meer dan kostendekkend zijn. Als aan het einde van een kalenderjaar blijkt dat toch een meeropbrengst is gerealiseerd, wordt in principe dit voor egalisatie in de toekomst in een voorziening of bestemmingsreserve worden gestort. Bij elk onderdeel is een toelichting gegeven voor de verschillen met de kostendekkendheid berekening in de begroting 2024.

Rioolheffing

De rioolheffing dekt de kosten van het beheren van het riool. Voor het tarief geldt het streven naar 87,8% kostendekkendheid met een onttrekking aan de voorziening riolering derde van 12,2%. In totaal zijn er € 401.000 minder kosten dan initieel begroot. Er zijn minder rentelasten op de rioolinvesteringen geweest dan initieel begroot € 238.000 (V), daarnaast waren er minder afschrijvingslasten € 46.000 (V), verder zijn er minder kosten geweest voor het reinigen en inspecteren van de riolering € 86.000 (V). Het overige verschil is verklaard door verscheidene kleine verschillen. Daarnaast is er € 60.000 (V) meer rioolheffing ontvangen dan initieel begroot. Door deze verschillen is de kostendekkendheid bij realisatie 103,0% geworden. Het overschot is gestort in de voorziening riolering derden, omdat dit in de komende jaren terug kan worden gegeven aan de inwoners door middel van een lager rioolheffings tarief te hanteren dan nodig.

Kostendekkendheid Rioolheffing (Bedragen 1.000)	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Vershil
Kosten taakveld Riool	€ 2.531	€ 2.157	-€ 373
Opbrengsten exclusief opbrengst heffing	-€ 3	-€ 11	-€ 8
Netto kosten taakveld Riool	€ 2.527	€ 2.146	-€ 381
Toe te rekenen Kosten:			
Overhead inclusief (omslag)rente	€ 270	€ 281	€ 10
BTW	€ 312	€ 282	-€ 30
Totaal toe te rekenen kosten	€ 582	€ 563	-€ 20
Totaal kosten	€ 3.110	€ 2.709	-€ 401
Heffingsopbrengst			
Rioolheffing	€ 2.731	€ 2.790	€ 60
Heffingsopbrengst	€ 2.731	€ 2.790	€ 60
Kostendekkendheid:	87,8%	103,0%	15,2%

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing dekt de kosten van de het beheren van het afval. Voor het tarief geldt het streven naar 92,5% kostendekkendheid met een onttrekking aan de voorziening afvalstoffenheffing derde van 7,5%. In totaal zijn er € 443.000 minder kosten dan initieel begroot. Er zijn minder afschrijvingslasten dan initieel begroot € 161.000 (V). Verder zijn er minder kosten gemaakt voor het ophalen van afval € 61.000 (V) en het verwerken van afval € 102.000 (V). Er zijn ook minder BTW kosten gemaakt dan initieel begroot € 68.000 (V). Daarnaast is er € 64.000 (N) minder aan afvalstoffenheffing ontvangen dan initieel begroot. Door deze verschillen is de kostendekkendheid bij realisatie 101,1% geworden. Het overschot is gestort in de voorziening afvalstoffenheffing derde, zodat dit in de komende jaren terug kan worden geven aan de inwoners door middel van een lager afvalstoffenheffing tarief te hanteren dan nodig.

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing (Bedragen 1.000)	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Vershil
Kosten taakveld Afval	€ 3.640	€ 3.298	-€ 342
Opbrengsten exclusief opbrengst heffing	-€ 118	-€ 165	-€ 47
<i>Netto kosten taakveld Afval</i>	€ 3.522	€ 3.133	-€ 389
Toe te rekenen Kosten:			
Overhead inclusief (omslag)rente	€ 357	€ 370	€ 14
BTW	€ 608	€ 540	-€ 68
<i>Totaal toe te rekenen kosten</i>	€ 965	€ 910	-€ 54
Totaal kosten	€ 4.486	€ 4.043	-€ 443
Heffingsopbrengst			
Afvalstoffenheffing	€ 4.151	€ 4.086	-€ 64
Heffingsopbrengst	€ 4.151	€ 4.086	-€ 64
Kostendekkendheid:	92,5%	101,1%	8,6%

Leges Hoofdstukken 1 en 3 (Dienstverlening)

Deze leges Hoofdstukken 1 en 3 bestaan uit de verrichte diensten van de gemeente en hebben betrekking op de Gemeentelijke Basisadministratie en de Burgerlijke stand (secretarieleges). In totaal zijn er € 43.000 minder kosten dan initieel begroot. Daarnaast is er € 300.000 (V) meer aan leges ontvangen dan initieel begroot. Door deze verschillen is de kostendekkendheid bij realisatie 41,0% geworden.

Kostendekkendheid Leges Publiekszaken & Apv (Hoofdstuk 1 en 3) (Bedragen 1.000)	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Vershil
Kosten taakveld Titel 1 en 3	€ 1.104	€ 1.154	€ 51
Opbrengsten exclusief opbrengst heffing	€ 15	-€ 11	-€ 26
<i>Netto kosten taakveld Titel 1 en 3</i>	€ 1.119	€ 1.143	€ 25
Toe te rekenen Kosten:			
Overhead inclusief (omslag)rente	€ 787	€ 794	€ 7
BTW	€ 26	€ 37	€ 11
<i>Totaal toe te rekenen kosten</i>	€ 813	€ 831	€ 18
Totaal kosten	€ 1.932	€ 1.974	€ 43
Heffingsopbrengst			
Leges Titel 1 en 3	€ 508	€ 809	€ 300
Heffingsopbrengst	€ 235	€ 809	€ 574
Kostendekkendheid:	26,3%	41,0%	14,6%

Leges Hoofdstuk 2 (Fysieke leefomgeving / Omgevingsvergunningen)

De leges van Hoofdstuk 2 hebben betrekking op de verleende omgevingsvergunningen. Voor het tarief geldt het streven naar 100% kostendekkendheid. In totaal zijn er € 200.000 meer kosten dan initieel begroot. Er zijn meer kosten voor uitbestede werkzaamheden € 63.000 (N) en meer kosten voor advieskosten € 72.000 dan initieel begroot. Ook zijn er meer Overhead kosten dan initieel begroot € 57.000 (N) Daarnaast is er € 2.249.000 (V) meer aan leges ontvangen dan initieel begroot. Door deze verschillen is de kostendekkendheid bij realisatie 227,6% geworden.

Kostendekkendheid WABO (Titel 2) (Bedragen 1.000)	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Verschil
Kosten WABO (Titel 2)	€ 859	€ 986	€ 127
Opbrengsten exclusief opbrengst Leges	€ 0	€ 0	€ 0
<i>Netto kosten WABO (Titel 2)</i>	€ 859	€ 986	€ 127
Toe te rekenen kosten:			
Overhead inclusief (omslag)rente	€ 499	€ 555	€ 57
BTW	€ 47	€ 64	€ 17
<i>Totaal toe te rekenen kosten</i>	€ 546	€ 620	€ 74
Totaal kosten	€ 1.405	€ 1.605	€ 200
Heffingsopbrengst			
Leges WABO (Titel 2)	€ 1.405	€ 3.654	€ 2.249
Heffingsopbrengst	€ 1.937	€ 3.654	€ 1.716
Kostendekkendheid:	100,0%	227,6%	127,6%

4.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Inleiding

De gemeente Oegstgeest dient in staat te zijn om tegenvallers op te vangen, zonder dat deze negatieve effecten hebben op het voorzieningenniveau. De mate waarin we dit kunnen, wordt bepaald door de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken. Dit om niet begrote kosten en bekende risico's te dekken die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit wordt uitgedrukt met behulp van de ratio weerstandsvermogen. Dat is de verhouding tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit.

2. Risico's

Wij willen risico's die we lopen zo veel mogelijk beheersen door ze structureel en op systematische wijze te identificeren, prioriteren, analyseren en beoordelen. De gemeente Oegstgeest gebruikt NARIS als risicomanagementsysteem om de bestuurders en managers in staat te stellen om passende beheersmaatregelen te nemen voor risico's die het behalen van de doelstellingen van onze organisatie bedreigen. Risico's worden systematisch in kaart gebracht en beoordeeld door alle teams binnen de gemeente.

Risico-overzicht

In het onderstaande overzicht worden de tien risico's met de grootste financiële gevolgen apart gepresenteerd, aangevuld met de getroffen beheersmaatregel, de kans op het optreden ervan en de invloed van het risico op het totaal aan risico's.

Belangrijkste financiële risico's

Risiconummer	Risico	Financieel gevolg (Max * 1000 €)	Maatregelen	Kans	Invloed
R59	De gemeente Oegstgeest staat momenteel garant voor de rente en aflossing van leningen tot een totaalbedrag van € 5,9 miljoen (realisatie 31-12-2024). Het risico is dat de instelling zijn betalingsverplichting niet kan nakomen. Bij sommige leningen is er sprake van een onderpand € 3,2 miljoen (realisatie 31-12-2024)	2.653	Actief - 1. Het jaarlijks beoordelen van de financiële gegevens (minimaal de jaarrekening) van de geldnemende organisaties. 2. De financiële instellingen (geldgevers) jaarlijks wijzen op de plicht om betalingsachterstanden op geborgde geldleningen te melden.	25%	39.58%
R129	Verplichting uit de samenwerkingsovereenkomst Knoop Leiden West	5.800	Actief - De gemeente bewaakt de contractvoorwaarden bij de verplichting.	5%	13.45%
R36	Nieuw-Rhijnegeest (restgrex) Risico geschat € 700.000	700	Actief - Binnen de kaders van het project wordt waar mogelijk gestuurd op het voorkomen van extra kosten en het behalen van marktconforme grondwaardes.	30%	12.56%
R131	ICT-systemen zijn door cybercrime (o.a. ransomware) of een technische storing niet beschikbaar.	1.000	Actief - - Aandacht bij management (ondersteund / aangejaagd vanuit gemeente Leiden team IB&P op basis van Informatiebeveiligingsstrategie) voor informatieveiligheid in de teams. - Projecten lopen om verouderde applicaties te vervangen. - Inrichten van Business continuity management in Oegstgeest in samenspraak met Leiden	20%	11.90%
R86	Het niet kunnen nakomen van onze taakstelling voor de huisvesting van statushouders kan ertoe leiden dat de provincie maatregelen treft die leiden tot financiële schade (provincie gaat dan statushouders opvangen in hotels e.d. op kosten van gemeente)	250	Actief - -Om voldoende woonruimte te realiseren voor statushouders en andere bijzondere doelgroepen (maatschappelijke zorg), moet in Oegstgeest worden ingezet op het realiseren van voldoende sociale huurwoningen om instroom, doorstroom en uitstroom te realiseren. De taakstelling voor statushouders kan ook worden gerealiseerd met tijdelijke oplossingsrichtingen (flexibel wonen met gedeelde voorzieningen, wooncontainers en tijdelijke inzet van kantoorgebouwen).	70%	7.84%
R105	Risico dat vacatures op korte termijn niet ingevuld kunnen worden, waardoor er relatief duurdere inhuur nodig is.	200	Actief - Regionale samenwerking op probleemgebieden (uitlenen specialisten, gedeelde inzet), actieve beleid op het aantrekken van young potentials en	50%	5.93%